

СТАНОВИЩЕ

Във връзка със защита на докторски труд

За придобиване на образователната и научна степен „Доктор“

При Стопански Факултет в катедра „Финанси и отчетност“ на Югозападния Университет „Неофит Рилски“ Благоевград

Докторска програма: „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“

Тема на докторския труд: „Стратегическото управление на гръцкия банков сектор преди и след глобалната финансова криза: фокус върху гръцките банкови дъщерни компании в България и Румъния“

(The Strategic Management of the Greek Banking Sector before and after the Global Financial Crisis: Focus on the Greek Banking Subsidiaries in Bulgaria and Romania”)

Автор на докторския труд: Панайота Триперина (TriperinaPanagiota) - Докторант на редовна форма на обучение в катедра „Финанси и отчетност“ при Стопански факултет на Югозападния Университет „Неофит Рилски“ Благоевград

Научен ръководител: проф. д-р Ганчо Тодоров Ганчев

Автор на становището: проф. д-р Искра Христова-Балканска

1. Общо представяне на получените материали

Авторът на дисертационния труд е редовен докторант към Катедра „Финанси“ на ЮЗУ. Докторантката е зачислена в докторантура в Югозападния Университет (ЮЗУ) със заповед № 1459 от 18.05.2015 г. Представени са дисертационен труд, автореферат, справка за публикациите, справка за приносите на изследването.

2. Кратки биографични данни за докторанта.

Биографичните данни на докторантката Панайота Триперина показват, че тя е с богат професионален опит в областта на финансите и банковото дело. Докторантката е проявявала непрестанен стремеж към усъвършенстване и надграждане на знанията си в областта на финансите и банковото дело. Прави впечатление добрата езикова подготовка и специализациите в чуждестранни университети.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи.

Основната цел на дисертационния труд е разкриването на състоянието на гръцката банкова система и стратегическите решения на гръцките банки към експанзия и локализиране в България и Румъния по време и след глобалната финансова, икономическа и суверенната дългова кризи. Темата е особено актуална и многоаспектна, защото на фона на финансовите затруднения на гръцките банки, които са принудени след кризата да променят стратегическите си планове за локализиране на други пазари, се доказва, че стабилната икономика е необходимо условие за здрава банкова система и

икономическо развитие. Разработването на подобна тема позволява да се оцени как банките реагират на външни и вътрешни шокове и какви адекватни регулаторни мерки следва да се прилагат, така че предварително да се предотвратяват и преодоляват ликвидните и финансовите затруднения на банките.

4. Познаване на проблема.

Професионалният опит в областта на финансите и банките е доказателство за избора на темата и за предварителната готовност на докторантката за изпълнение на настоящето изследване.

5. Методика на изследването.

В хода на изследването и на написването на дисертационния труд са приложени методи на анализ и синтез. Достоверността на данните се основава на значителен брой разработки на официални статистически източници и на изследвания на редица изследователи. За целите на доказателствения материал се прилага подходящ статистически апарат.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд.

Дисертационният труд е с обем от 183 страници. Структурата се състои от въведение, 7 глави, заключение и приложения. В основния текст на дисертационния труд са включени 53 таблици и 56 графики.

Докторантката си поставя три работни хипотези, които тя апробира в хода на дисертационния труд. *Глава първа* има за цел разкриването на особеностите на управлението на банките на основа на основните им цели към максимизиране на печалбата, която е двигател на банковата дейност. Използваната методология за оценка на финансовата институция на основата на набор от индикатори позволява да се оцени финансовата стабилност на банката. Изследвана е ефективността на разходите, като се подчертава, че технологичното обновление променя и подобрява съотношението приходи/разходи на банките.

Втора глава разкрива функциите на банковата система и рисковете, съпътстващи банковата дейност. Печалбите и рентабилността на банката се оценяват от гледна точка на собствения капитал и кредитния портфейл на банката. Подчертано е, че оценката на качеството на активите е главен показател за устойчивостта на банковия баланс и за определяне на съотношението качество на активите/кредити. Изтъкнато е, че рентабилността на банката се определя от набор от финансови и вътрешни и външни икономически фактори. Анализирани са измененията в целите на банковия надзор и необходимостта от банкова пруденциална политика, препоръчвана от официалните национални

парични органи и от международните финансови институции. Акцентът пада върху икономическото състояние на Гърция, след влизането ѝ в еврозоната и как този процес се отразява върху поведението на гръцката банкова система. Разгледани са и политиките, които централната банка на Гърция прилага в този период. Показан е реалистичен профил на гръцките банки. Разкрити са опитите им да се справят с лошите финансови показатели, с декапитализацията, както и стремежа към оздравяване на балансите в условия на икономически и финансови затруднения в Гърция.

В глава трета се изтъкват особеностите и стратегиите на проникване на гръцките банки на други пазари и по-специално на Балканите чрез сливания и придобивания на дялов капитал. Описана е стратегията на локализиране на гръцките предприятия в географски близки до Гърция страни като България и Румъния.

Глава четвърта изяснява стратегиите на гръцките банки към установяване на други пазари чрез предварителното проучване на възможностите в приемащите страни за максимизиране на печалбите. Въпреки инвестиционния риск, стратегията към локализация на гръцки банки в България и Румъния е печеливша, защото се разширява достъпа до нови търговски ниши и се обезпечава финансовото обслужване на гръцките фирми, локализиращи в тези страни. Анализът на тези процеси е интересен принос за разбирането на реалната икономическа и финансова тежест на гръцките субсидиари в България и Румъния в годините преди и след икономическата криза. Подчертано е, че гръцките банки са участвали в приватизационния процес на банките в България и Румъния.

В глава пета се оценява дали растежът (или снижаването) на БВП влияят върху печалбите на банките и тяхната рентабилност. Изследвани са и капиталовата адекватност и рентабилността на банките чрез прилагането на статистически модел.

В глава шеста са представени основните резултати от проведеното изследване на основата на измененията на възвръщаемостта на собствения капитал (РОЕ) и възвръщаемостта на активите (РОА).

В глава седма, която се явява допълнение към заключението се дават резултати и оценки относно настоящата ефективност на българските, румънските и гръцките банки. Изтъкнато е, че българските и румънските банки са по-ефективни от гръцките банки, имат по-висока капиталова адекватност от регулациите по Базел III.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката.

На основата на внимателното запознаване с дисертационния труд могат да бъдат изведени следните положителни резултати:

- Въведението в докторската дисертация ясно определя целите на Авторката, ползваната методология и методики за извършване и обосноваване на резултатите от разработката.
- Структурата на изложението е логична и е изградена на принципа от общото изследване на проблемите на банково-финансовата система на ЕС към разкриването на особеностите на дейността на гръцките банки и тяхната експанзия в България и Румъния.
- Положителен елемент на дисертационния труд е използването на статистически модели, доказващи зависимостта на състоянието и поведението на банките от вътрешното и външно икономическо развитие.
- Въз основа на изказаните в началото на дисертационния труд хипотези се потвърждава, че има позитивна корелация между БВП и рентабилността на банките. Правдиво са обосновани особеностите на платежното и ликвидното състояние на гръцките банки. Изтъкнато е, че котирането на гръцките дългови книжа продължава да е ниско, въпреки стабилизирането на гръцката икономика през последните години.
- Прави впечатление добрия подход на анализа и на оценките относно цялостната характеристика на европейската финансова система и мястото на банките в нея, както и правилните преценки относно необходимостта от прилагане на подходящи регламенти от международните регулиращи органи в лицето на Базелския Комитет и на Европейските финансови институции.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Докторантката е представила две публикации под формата на статии в специализирани издания.

9. Автореферат – представен на английски и на български език, съгласно изискванията.

11. Критични забележки и препоръки

Към докторската дисертация и нейният автор могат да бъдат отправени и критични бележки, които по мое мнение биха уточнили и изяснили някои тези на докторантката.

- Струва ми се, че главите 7 на брой пречат за изясняване на основните тези на Автора и конкретизирането на резултатите от изследването относно ефективността и рентабилността на гръцките банки.

- Известно е, че икономическите показатели на гръцката икономика се подобряват. Би било интересно да се подчертаят по-ясно причините, които не позволяват възстановяването на гръцките банки.

- Във връзка с горното ми се струва, че след всяка глава следва да има изводи и/или синтезирана преценка относно получените резултати. Това би допринесло за конкретизиране на получените резултати в заключението и за по-задълбочено представяне на приносите на дисертационния труд.

- Към докторантката могат да се зададат въпроси, които да позволят по-точното изясняване на тезите залегнали в дисертацията.

1. Кои бяха по-конкретно проявленията на суверенната дългова криза върху гръцките банки?

2. Какви са перспективите пред гръцките банки за стабилизация на фона на повишаване на регулациите и надзора над европейските банки?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Запознах се подробно с дисертационния труд на Панайота Триперина и намирам, че Авторката е постигнала основната си цел да представи достоверен анализ на стратегическото управление на банковия сектор на Гърция и причините за експанзия на гръцките банки в България и Румъния.

Поради това убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури **да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Панайота Триперина** в Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление: 3.8. Икономика; Докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“.

Дата

София, 14.08.2018 г.

.....

/Проф. д-р Искра Христова-Балканска/